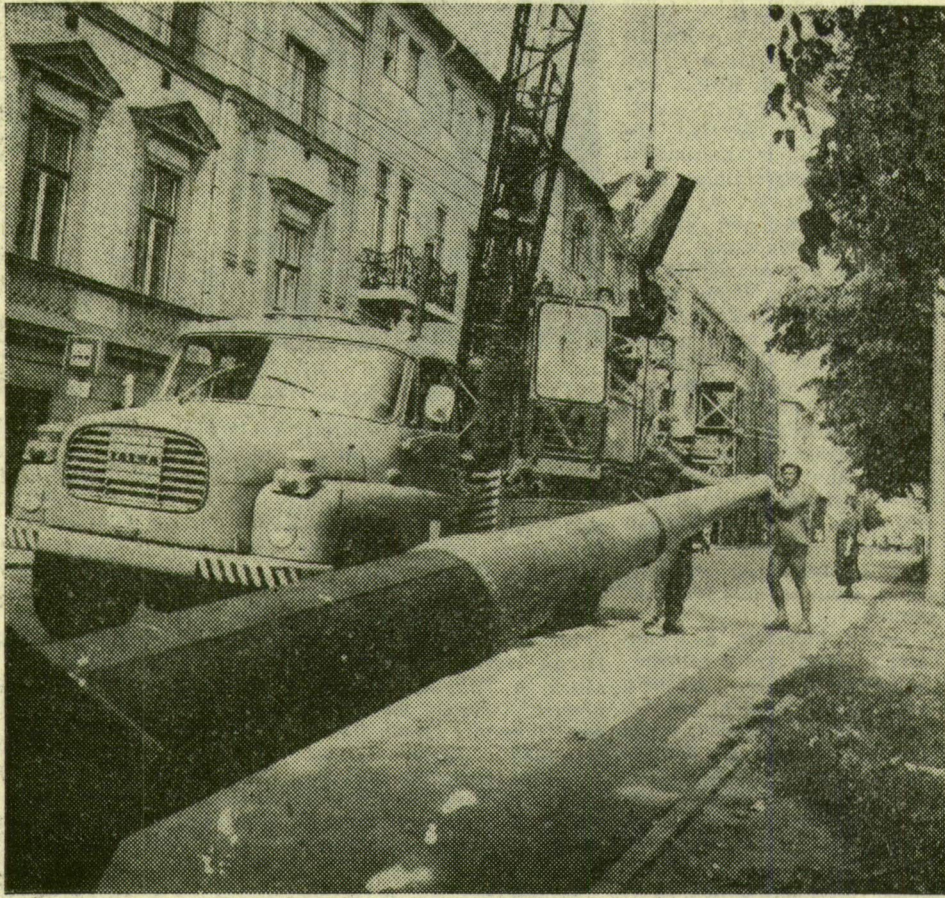

T betű a trolibuszon

Meghosszabbítják a trolis útvonalát

Somogyi Károlyné felvétele

Folyamatosan helyezik el a vezeték tartó oszlopokat a leendő trolibuszjárat nyomvonalán. A DEMÁSZ Ziperovszky Károly szocialista brigádjának tagjai jelenleg a Bartók Béla téren dolgoznak, hamarosan itt is helyükre kerülnek az oszlopok

Keresve sem igen lehetne találni olyan gyakorló közlekedőt, aki a Szegeden két éve üzembe állított trolibuszoknak ne örülne. Gyorsak, kényelmesek, sűrűn közlekednek, s ha a kedves utas megszokta, hogy kapaszkodják, már a biztonságát sem érezheti veszélyben. A Szegedi Közlekedési Vállalat eddig a Bartók tér és az újszegedi gyermekkórház mellett megálló között 2,2 kilométeres szakaszon indította a trolibuszokat, illetve egy későbbi felmérést követő intézkedéssel, a Vidiáig meghosszabbította az utat, kibővívte az 5/A járatát. Mint az már ismeretes, a trolis közlekedés Szegeden nem marad ennyiben, s rövidesen meghosszabbított útvonalon közlekednek majd a közkezdelt járművek. Az utcai járókelők figyelmét bizonyára nem kerülte el, hogy napközben többször fékez a megállóban a T betűs feliratú kocsik, amely — eddig ugyan szokatlan volt — lényegében annak a felkészülésnek bizonyítéka, amelyet a közlekedési vállalat az útvonal meghosszabbítása érdekében már hosszú idő óta végez.

Az eddigi forgalomban levő kocsik vezetői Budapestben szerezték meg a vezetői jártasságot, s most már ők ülnek az oktatói székben, a leendő trolivezetők mellett. Mint Pálkövi József, az SZKV forgalmi osztályvezető-helyettese elmondta, az idén Szegeden indítottak tanfolyamot az új trolivezetők számára, akik mind villamosra, mind trolibuszra megkapják a vezetői engedélyt. A felkészülés során a vállalat meghirdette a felvételt, s mi sem bizonyítja jobban a trolibusz kedveltségét, hogy jóval többen jelentkeztek trolivezetőnek, mint villamosvezetőnek. A jelenlegi tanfolyamon 26-an tanulnak.

Miközben a vezetőképzés javában folyik, s a háromhónapos tanfolyam végén, szeptemberre szerzik meg a jogosítványt, ez alatt az új végállomásban és az útvonalon dolgoznak a szerelők. Az új végállomás a gyermekkórháztól 6,2 kilométerre, az Óthalmi út északi részén lesz. Az új útvonal tehát Újszegedről kiindulva: Széchenyi tér, Bartók Béla tér, Mikszáth Kálmán utca, Nagykörút, Csongrádi sugárút, Északi körút, Óthalmi út,

Ez egyben azt is jelenti, hogy a Bartók Béla tér „leértékelődik” közbeeső megállóvá. Az 5/A Vidiáig futó járata változatlanul továbbra is megmarad. A tervek szerint még az idén, a negyedik negyedév elején szeretnék átadni az új trolivonalat az építők. Ez nem annyira az igyekezetükön, mint inkább az építéshoz szükséges — elsősorban svájci — import vezetékszálokat, amelyek érkezésén múlik. Az eddigi előkészületek során a korábban végbement útkonstrukciónál a DEMÁSZ-szal együttműködve olyan közvilágítási oszlopokat helyeztek el, amely egyben a trolifelsővezeték tartására is alkalmas lesz. A felsővezetékhez szükséges anyag nagyobb része már itt van Szegeden, s most a szerelési munkák elvégzésére folytak. Trolivezetőket képeznek,

vezeték építéskor, de a közlekedéshez kocsik is kell. Aki figyeli a forgalmat, feltűnhet neki, hogy mostanában változatlanul továbbra is járják a várost. A régebbi, világospiros kocsik mellett ott járnak a meggyirosra festett trolis. Az egyébként darabonként 1 millió 200 ezer forintba kerülő kocsik nemrégiben érkeztek a Szovjetunióból, s a hat új mellé még egyet kap a Szegedi Közlekedési Vállalat. Így összesen 16 kocsiból álló troliparkja lesz a vállalatnak, ám a javításokat, pihenőt figyelembe véve, a napi forgalomban, csúcsidőben 9 kocsit jár majd, ötperces követtési idővel, míg csúcsidőn kívül 5 lesz „vonalban”, de ezek is tízpercenként járnak. A teljes menetidő egyébként végállomástól végállomáig 22 perc.

I. Zs.

Mosunk vagy mosatunk?

Népszerű a Patyolat és a többi textiltisztító szolgálat, de mégsem eléggé az. Amint a Magyar Nők Országos Tanácsának családpolitikai munkabizottsága három meggyében most befejezett vizsgálata bizonyítja: viszonylag kevés textilt — az utóbbi egy évben lakosonként 2,33 kilót — mosatunk, és ennél is kevesebbet — lakosonként még egy kilót sem tisztítatunk.

Főleg, a városi dolgozó nők veszik igénybe a tisztító szolgálatokat. A vidéken élő nők zöme úgy véli: lusta az az asszony, aki nem maga mossa a család ruháit. Sokan nem is tudják: hol, milyen ruhaféléket, mennyiért mosathatnak, tisztíttathatnak. A tájékozatlanság, néhol az előítélet miatt a fővárosi és a megyei vállalatok üzemének, szalonjainak teljesítőképességét csak részben hasznosítják. Némelyik egységben az eddigieknél is kevesebb a megrendelés, mert egyes intézmények — vállalatok, kórházak — például saját mosodát létesítettek. Jobbára a tömeges, olcsó mosást igénylik, az otthon rendbehozható szoknyát, nadrágot és más — kevésbé

kényes — ruhaneműt nem viszik a tisztítóba. A Magyar Nők Országos Tanácsának elnöksége utóbbi ülésén megvitatta a munkabizottság tapasztalatait és szükségesnek vélte, hogy a nőszervezetek és más szervezetek ismertessék meg a nőikkel a tisztító szolgálatokat, amelyeknek a fejlesztését éppen az ő érdekükben szorgalmazzák. Ugyanakkor megállapították, hogy a Patyolat és a többi szolgáltató vállalat, szövetkezet sokfelé módon, számos intézkedés révén gyarapíthatná a megrendelések számát és mennyiségét. Egyik legfontosabb tennivaló — hangsúlyozták — a tisztító vállalatok, szövetkezetek korszerűsítését a lakosság kiszolgálását, a mosás, a tisztítás technológiáját, növeljék a szolgáltatások választékát.

Vásár Szentendrén

Falusi kirakodóvásárt rendeznek ma, vasárnap Szentendrén. A szabadtéri néprajzi múzeumot vásárosok népesítik be, az utca melletti rétet sátrak tarkítják, ahol sokféle portékából válogathatnak az odalátogatók. El-

Akinek gyermeke van...

Milyen szép is volt: gyerekkoromban nagyapám születésnapján még huszonheten ültük körül a hatalmas díófa alatt az ünnepi asztalt. Ott volt mind a tíz gyerek a párjával, s ott karattyoltunk körülöttük, mi, unokák, összesen öten. Ennyien is maradtunk, s mi már csak négy gyereket tudtunk „fölmutatni”. Közülük is csak egy a fiú, még majd a nevünk is elvész a feledés homályában. Így kesergett egy népesedéspolitikáról szóló ankét résztvevője mellette ül szomszédjának. Ismerem jóra való, elnézést a kifejezésért, ismétlésre érdemes, kiváló férfiakat, akikben megvan a vágy a négy család iránt, akik szeretnék maguk körül a gyereksíva, akiknek gyönyörűségük telne a napról napra csepered-okosodó emberkéikben. Az első szülésen túl levő nőkben is megszólal előbb-utóbb az a sejtelmes belső hang, amely új életet szölongatna a világra, gyamolítandó, szeretni-babusgatni való, babailatú csecsemőt.

„Ki akadályozza meg?! Neveljen ki-ki annyi gyereket, ahányat csak akar!” — mondhatná az, aki nem hallott felelősségérzetéről, lelkiismeretéről, aki szembe hunyt afölött, hogy az egészséges emberrel fejlődésnek — tetszik, nem tetszik — anyagi feltételei is vannak. De nemcsak azok.

Hallottam fiatal, diplomás, ambíciós nőről, aki nem akar szülni a nagymamának, a szomszédnak, ismeretlen, megfizetett jó embereknek, csak magának és a férjének. Márpedig mindkettőjük hivatása olyan, hogy csak egy gyerek önfeláldozás nélküli, lelkiismeretes fölnevelését vállalják. A nagyobb családért valakinek föl kell adnia önmagát. S manapság nem kétséges, hogy a két szülő közül a nő lenne az. Akkor, amikor megismerte jogát az egyenjogúságra. De nehezen képzelhető el, hogy bármilyen — nem hivatásból, csupán kötelességből végzett — nyolc órai munka után vidáman, frissen, türelmesen tudná egyetlen anyja is nevelni, tanítani, etetni, tisztán tartani négy-öt, esetleg „csak” három gyermekét. „Családi segítség, jó erőben levő nagymama nélkül ez egyelőre nem megy.

A jó anyák nem a féltő gondoskodást, a szeretet akarják kiadni „alberletbe”, nem azt várják az államtól, hogy ezt vegye le a vállukról. Nem is ezt teszi, amikor felkínálja a gyűlölet, a gyermekápolási táppénz lehetőségét. De szükség lenne sok egyébre, hogy nyugodt, szeretetteljes, tartalmas órák szabaduljanak föl a háztartásra fordított időből: a szolgáltatások fejlesztésének, az ötletnek, a leleményességnek nem is lenne határa, csak éppen gazdagságunknak. És az őszinte, több gyerek utáni vágytól csak eljutottunk az anyagi korlátokig.

A gyűlölet — első tíz esztendeje után — vesztett vonzerejéből: 1978-tól kevesebb gyerek születik, kevesebben is veszik igénybe az alacsonyabb jövedelmet, és több szabad időt igénylő szabadságot. Mégis csak pénzből élünk. S ezt megtanította a fogyasztói árak fölgyorsult növekedése: 1979–80-ban 9 százalékkal lett az évi átlagos növekedési ütem. S a drágulást másként érezték a gyermektelen vagy „egykes” családok, mint a többgyerekesek. A társadalmi juttatások, a családi pótlék, a segélyek, a differenciált bölcsődei, óvodai térítés ellenére szakadék tátong a kis- és nagycsaládok életszínvonalá között. S a nagy különbségek eltüntetése, az igazságos elosztás már nemcsak a központi intézkedéseken múlik. Ezt állapította meg a NEB-nek a népfronttal közösen végzett, szegedi vizsgálata is, amely arra kereste a választ, hogy a helyi tanács, a munkahelyek miként segíthet előteremteni a gyermeknevelés feltételeit, kielégítő-e a gyer-

mekellátási cikkek gyártása és kereskedelmi forgalmazása a városban.

A tanács munkájáról megállapítja a jelentés — amelyet a népfront megyei bizottságán is megtárgyaltak —, hogy összességében jelentős összegekkel járult hozzá a többgyerekesek szociális helyzetének javításához, hiányzik azonban az egyes szakigazgatási szervek összehangolt szociálpolitikai munkája. Helyes, hogy a nagycsaládok lakásigényeit külön keretből elégték ki: tavaly például 229 háromgyerekes házaspár közül 102 lakáshoz jutott. Gátolja a reális tájékozódást azonban az, hogy a lakáshivatalban nem vezetnek külön nyilvántartást a gyermektelen, az egy- és kétgyerekes lakásra várókról. Pedig micsoda különbség van a két csoport anyagi helyzete között!

A népszámlálás adatai szerint Szegeden 50 olyan család él, amelyben négy vagy ennél több gyermeket nevelnek, a tanács azonban csak 13 ilyen családot tartott nyilván. Holott valamilyen fokozott figyelmet, forrását érdemelnének, s jó néhány nemcsak anyagi segítségre szorulna.

Nagycsaládok dolgozók életszínvonalának javításáért sokat tehetnek a munkahelyek. Ehhez azonban ismerniük kell őket, életkörülményeiket. A vizsgált szegedi vállalatok egyike sem végzett azonban pontos fölmerést erről. A következőkben: a segélyezésben is kialakult az egyenlődség. A társadalmi juttatással nem érték el az igazi célt azért sem, mert noha 1978-tól 1980-ig több családot részesítettek segélyben, egy-egy segély összege azonban csak 9 százalékkal nőtt, márpedig ezzel az időközbeni áremelkedést sem lehet kompenzálni. Az efféle elosztással pedig jól jártak a gyermektelen egyedül nevelő és egygyerekes szülők, de aligha volt ennyire érezhető a segítség a négy- és többgyerekeseknél. Ugyancsak őket „sújtják” jelenlegi üdültetési lehetőségeink: két gyereket még lehet nyaralni, de többel??

Két gyermekellátási cikket gyártó szegedi vállalat is a NEB reflektorába került. A ruhagyár iskolaköpenyeiről megállapították: sem mennyiségben, sem választékban nem elégíti ki az igényeket, árak elég magasak. A bútortársaság szövetkezet ROLI szelvényesorát korábban kedvező áráért is megkedvelték, időközben azonban 55,3 százalékkal drágább lett ez is... Érdekes, hogy mindkét vállalat saját átlagánál magasabb nyereséget ér el a gyermekellátási cikkekkel.

A nagykereskedelmi vállalatoknál, a gyermekruhaneműt áruló üzletekben szomorú tapasztalatokat szerettek a népi ellenőrök. Tudja, akinek gyermeke van, kevés a kötöttárú, kicsi a választék ruhadalozókból, tipegőkből, zoknikból, harisnyanadrágokból, nincs elég kertész nadrág, lánykacipó stb. A kereslet jóval nagyobb, mint a kínálat, annak ellenére, hogy tavaly január 1-től megszűnt a gyermekruhák állami ártámogatása. Elégedetlenség-re ad okot a szülők körében, hogy az árak minősége sem kifogástalan.

A gyermeknevelés áldozatokat követel. Valóban ne hívjon életre gyermeket az, aki nem képes szellemi, fizikai, anyagi önfeláldozásra, ha kell. De az is tény: nem mártír szülők védőszárnyai alatt nőhetnek egészséges, boldog felnőttek lányaink, fiaink. Balgaság lenne szembe hunyni a realitások előtt: ma aligha csábító egyetlen asszonynak is a népes nagycsalád. Túlhaldadna ez a társadalom igényeit és teherviselését is. De minden, ma két-három gyermeket nevelő szülő megérdemli a társadalom megkülönböztetett anyagi, erkölcsi támogatásban megnyilvánuló főhajtását.

Chikán Ágnes

Új székház

Új székházba költözik rövidesen a Megyei Élelmiszerellenőrző és Vegyvizsgáló Intézet, melynek dolgozói ma még igen nehéz körülmények között végzik napi feladataikat. Szegeden, a Bécsi körúton a DELÉP kivitelezésében már korábban megkezdődött a négyszintes székház építése, melynek munkája befejezéshez közeledik.

Nyári vásár

A készlet nagyobb része már elfogyott

Félidejéhez érkezett a Centrum áruházak nyári ruházati vásár. Az első héten a szaküzletek, áruházak a tavalyihoz hasonlóan nagy forgalmat bonyolítottak le, a vásári árukészlet jelentősen megcsappant, a 30–40 százalékkal olcsóbban kínált nyári holmikat nagyobbik fele már nagy részük már elkel. Sikerdő volt az olcsóbb női, férfiszandáloknak, sok gyermek ruhátára pótlókkal, inddaknak: a vevők olyan ruhadarabokkal gazdagíthatták ruhatarukat, amelyeket még ebben a szezonban viselhetnek, az üzleteknek pedig készleteik gyors csökkenése lehetőséget nyújt az őszi-teleki áruk mielőbbi beszerzésére.

A Centrum áruházak első heti vásári forgalma érte a tavalyit. A fővárosi és 35 vidéki Centrum áruházban eddig a nyári női ruhákból, fűrdőruhákból, strandöltözékekből vásároltak legtöbbször. Keresettek a rövid ujjú férfiingek is, mik nagyobbik fele már nagy részük már elkel. Sikerdő volt az olcsóbb női, férfiszandáloknak, sok gyermek ruhátára pótlókkal, inddaknak: a vevők olyan ruhadarabokkal gazdagíthatták ruhatarukat, amelyeket még ebben a szezonban viselhetnek, az üzleteknek pedig készleteik gyors csökkenése lehetőséget nyújt az őszi-teleki áruk mielőbbi beszerzésére.

Összességében az első héten a vásári kínálat 60–70 százaléka elkel, helyükön a vásárlók a jövő héten már az első őszi-teleki ruházati cikket találják.